

Sygn. akt II Ca 1352/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 czerwca 2013 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Małgorzata Grzesik
Sędziowie:	SSO Karina Marczak SSO Violetta Osińska (spr.)
Protokolant:	sekr. sądowy Małgorzata Idzikowska - Chrząszczewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 czerwca 2013 roku w S.

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

przeciwko E. S. i J. S.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanych

od wyroku Sądu Rejonowego w Choszcznie

z dnia 25 października 2012r., wydanego w sprawie o sygn. akt I C 426/12

1. oddala apelację;

2. zasądza od pozwanych E. S. i J. S. solidarnie na rzecz powódki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. kwotę 90 (dziewięćdziesięciu) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

II Ca 1352/12

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 października 2012 roku, sygn. I C 426/12 Sąd Rejonowy w Choszcznie: zasądził od pozwanych E. S. i J. S. solidarnie na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. kwotę 735, 50 złotych z odsetkami ustawowymi od dnia 25 października 2011 roku do dnia zapłaty, za którą to kwotę pozwany J. S. jest odpowiedzialny solidarnie z pozwaną E. S. wyłącznie od dnia 16 czerwca 2012 roku do dnia zapłaty (punkt I.), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (punkt II.), zasądził od pozwanych E. S. i J. S. solidarnie na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. kwotę 227 złotych tytułem kosztów procesu (punkt III) .

Powyższe orzeczenie Sąd oparł na następujących ustaleniach faktycznych

i rozważaniach prawnych:

W dniu 14 października 2009 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. zawarła umowę nr (...) przyłączenia do sieci gazowej przedsiębiorstwa gazowniczego instalacji gazowej podmiotu znajdującego się w C. – budynek jednorodzinny na działce numer (...) przy ul. (...). W umowie jako drugą stroną umowy wskazano J. S. i E. S.. Strony ustaliły, że koszt opłaty za przyłączenie wynosi na rzecz przedsiębiorstwa 1.471 złotych plus podatek VAT – zatem 1.794,62 złote brutto. Osoby fizyczne zobowiązały się do wykonania i zapewnienia technicznej sprawności instalacji gazowej przewidzianej do przyłączenia w terminie 7 dni przed datą przyłączenia oraz przedłożenie zgłoszenia gotowości instalacji gazowej do napełnienia paliwem gazowym, potwierdzone w szczególności protokołem z przeprowadzonej głównej próby szczelności instalacji gazowej. Osoby fizyczne zobowiązały się do rozpoczęcia poboru paliwa gazowego od dnia 14 maja 2010 roku w ilości 4,00m³/h. Strony umówiły się, że w przypadku niedotrzymania przez którąkolwiek ze stron terminu rozpoczęcia świadczenia usług dystrybucji lub poboru paliwa gazowego strona odpowiedzialna za opóźnienie zobowiązana będzie do zapłacenia kary umownej drugiej stronie w wysokości 0,5% opłaty przyłączeniowej za każdy dzień, nie więcej niż 50% tej opłaty. Strony przewidziały możliwość zgodnego przedłużenia terminu realizacji umowy. Przewidziały również, iż zwolnione są z odpowiedzialności za częściowe lub pełne niewykonanie zobowiązań wynikających z umowy jeśli przyczyną tego niewykonania były okoliczności siły wyższej. Za takie okoliczności strony uznały okoliczności powstałe po zawarciu umowy w wyniku nieprzewidzianych przez stronę zdarzeń o charakterze nadzwyczajnym, których strona nie mogła przewidzieć ani im zapobiec. W dniu 16 marca 2010 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. zmodyfikowała warunki umowy nr (...) przyłączenia do sieci gazowej. Pismo – aneks podpisał J. S. jak i E. S.. Strony zmieniły brzmienie kilku zapisów, w tym daty przyłączenia do sieci na dzień 31 maja 2010 roku. Rozpoczęcie poboru paliwa wyznaczono dla małżonków S. na dzień 14 czerwca 2010 roku. W kolejnym aneksie datę rozpoczęcia przez strony poboru paliwa gazowego oznaczono na dzień 14 sierpnia 2010 roku. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. wykonała ciężące na niej obowiązki wynikające z wyżej opisanej umowy (protokół odbioru technicznego). Spółka wezwała drugą stronę umowy do wywiązania się z umowy przez pobór paliwa. Przedstawiła również wezwanie do zapłaty odebrane przez E. S.. E. S. zwracała się pisemnie do drugiej strony umowy w przedmiocie wezwań. Sąd Rejonowy nie podzielił zasadności zarzutu pozwanych dotyczącego ważności umowy przyłączenia do sieci gazowej (umowa numer (...)) z dnia 14 października 2009 roku. Wskazał, iż umowa przyłączenia podpisana została przez E. S., jednakże faktem jest, iż J. S. (tak, jak E. S.) podpisali aneksy do tej umowy. Z aneksów tych wynika w sposób jednoznaczny, iż dotyczą one konkretnej umowy z konkretnej daty i wskazano w nich jako stroną tej umowy J. S. i E. S.. Małżonkowie informowali siebie o zawieranych umowach. Ponadto w treści sprzeciwu pozwanych od nakazu zapłaty nie zaprzeczyli, iż znana była im treść umowy, nie zakwestionowali oni obowiązku wykonania zadań wyznaczonych im w umowie – celem jej wykonania. Wskazali wyłącznie na przedwczesność. Powołując przepisy ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo Energetyczne, w szczególności art. 4 ust. 1 i 2 tego aktu prawnego Sąd Rejonowy wskazał, iż przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw lub energii, magazynowaniem paliw gazowych, w tym skroplonego gazu ziemnego, skraplaniem gazu ziemnego lub regazyfikacją skroplonego gazu ziemnego jest obowiązane utrzymywać zdolność urządzeń, instalacji i sieci do realizacji zaopatrzenia w te paliwa lub energię w sposób ciągły i niezawodny, przy zachowaniu obowiązujących wymagań jakościowych. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii jest obowiązane zapewnić wszystkim odbiorcom oraz przedsiębiorstwom zajmującym się sprzedażą paliw gazowych lub energii, na zasadzie równoprawnego traktowania, świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych lub energii, na zasadach i w zakresie określonym w ustawie; świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji tych paliw lub energii odbywa się na podstawie umowy o świadczenie tych usług. Możliwość swobody wyboru podmiotu, z którym umowa ma być zawarta wynika z treści normy art. 4j ust. 1 tej ustawy, stosownie do którego odbiorca paliw gazowych lub energii ma prawo zakupu tych paliw lub energii od wybranego przez siebie sprzedawcy. Zasady przyłączana do sieci uregulowano w normach następujących: art. 5 ust. 1 tej ustawy - dostarczanie paliw gazowych lub energii odbywa się, po uprzednim przyłączeniu do sieci, o którym mowa w art. 7, na podstawie umowy sprzedaży i umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji albo umowy sprzedaży, umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji i umowy o świadczenie usług magazynowania paliw gazowych lub umowy o świadczenie usług skraplania gazu. Kolejna norma art. 5a ust. 1, 2, 3 wskazuje, że Sprzedawca z urzędu jest obowiązany do zapewnienia świadczenia usługi kompleksowej i do zawarcia umowy kompleksowej, na zasadach

równoprawnego traktowania, z odbiorcą paliw gazowych lub energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, niekorzystającym z prawa wyboru sprzedawcy i przyłączonym do sieci przedsiębiorstwa energetycznego wskazanego w koncesji sprzedawcy z urzędu. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii elektrycznej jest obowiązane do zawarcia ze sprzedawcą z urzędu umowy o świadczenie usługi przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych lub energii elektrycznej w celu dostarczania tych paliw lub energii odbiorcy paliw gazowych lub energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, któremu sprzedawca z urzędu jest obowiązany zapewnić świadczenie usługi kompleksowej. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją ciepła jest obowiązane do zawarcia umowy kompleksowej z odbiorcą końcowym przyłączonym do sieci ciepłowniczej tego przedsiębiorstwa na wniosek tego odbiorcy. Zasady przyłączenia do sieci wynikają z treści art. 7 ust. 1 i 2, stosownie do którego przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii jest obowiązane do zawarcia umowy o przyłączenie do sieci z podmiotami ubiegającymi się o przyłączenie do sieci, na zasadzie równoprawnego traktowania, jeżeli istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci i dostarczania tych paliw lub energii, a żądający zawarcia umowy spełnia warunki przyłączenia do sieci i odbioru. Jeżeli przedsiębiorstwo energetyczne odmówi zawarcia umowy o przyłączenie do sieci, jest obowiązane niezwłocznie pisemnie powiadomić o odmowie jej zawarcia Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki i zainteresowany podmiot, podając przyczyny odmowy. Umowa o przyłączenie do sieci powinna zawierać co najmniej postanowienia określające: termin realizacji przyłączenia, wysokość opłaty za przyłączenie, miejsce rozgraniczenia własności sieci przedsiębiorstwa energetycznego i instalacji podmiotu przyłączanego, zakres robót niezbędnych przy realizacji przyłączenia, wymagania dotyczące lokalizacji układu pomiarowo-rozliczeniowego i jego parametrów, warunki udostępnienia przedsiębiorstwu energetycznemu nieruchomości należącej do podmiotu przyłączanego w celu budowy lub rozbudowy sieci niezbędnej do realizacji przyłączenia, przewidywany termin zawarcia umowy, na podstawie której nastąpi dostarczanie paliw gazowych lub energii, ilości paliw gazowych lub energii przewidzianych do odbioru, moc przyłączeniową, odpowiedzialność stron za niedotrzymanie warunków umowy, a w szczególności za opóźnienie terminu realizacji prac w stosunku do ustalonego w umowie, oraz okres obowiązywania umowy i warunki jej rozwiązania. W kolejnych normach uregulowano między innymi warunki techniczne do przesyłu i odbioru paliwa gazowego. Zgodnie z art. 353¹ kodeksu cywilnego strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Sąd Rejonowy wskazał, iż pozwani mieli swobodę co do wyboru dostawcy paliwa gazowego, mogli również takiej umowy w ogóle nie zawierać, jak również mieli bezpośredni wpływ na brzmienie zawartej umowy. Podpisanie tej umowy stanowi akceptację jej warunków. Postanowienia umowy wyrażone zostały w sposób zrozumiały i nakładały na obie strony określone prawa i obowiązki. Zgodnie z normą art. 354 § 1 k.c. dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje - także w sposób odpowiadający tym zwyczajom. Sąd pierwszej instancji wskazał, iż stosownie do treści art. 366 § 1 k.c. i aspekcie niniejszej sprawy występuje w sprawie solidarność po stronie dłużników. Zgodnie z unormowaniem art. 455 k.c. jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Strona pozwana wzywała dłużników do wykonania ciążącego na nich obowiązku wynikającego z umowy. Wezwanie do wykonania umowy nie było w sprawie konieczne albowiem w § 3 pkt 3 umowy strony przewidziały termin, kiedy pozwani mają obowiązek rozpocząć odbiór paliwa gazowego (12 sierpnia 2010 roku). Strony przewidziały w umowie karę umowną za niedotrzymanie powyższego rozpoczęcia odbioru w umówionym czasie (§ 4 ust. 1 umowy). Wysokość kary została również przez strony wskazana. Stosownie natomiast do treści art. 471 k.c. dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Stosownie do treści art. 476 k.c. dłużnik dopuszcza się zwłoki, gdy nie spełnia świadczenia w terminie, a jeżeli termin nie jest oznaczony, gdy nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela. Nie dotyczy to wypadku, gdy opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Dłużnicy – pozwani, nie wykazali, że nie mogą dotrzymać warunków umowy z uwagi na działanie siły wyższej. W zakresie wezwań do zapłaty kierowanych do dłużników, stosownie do twierdzeń strony powodowej, E. S. wezwanie do zapłaty wraz z

notą obciążeniową doręczono w marcu 2011 roku, zaś stosownie do treści wezwania, termin do uiszczenia kary umownej upłynął z końcem dnia 24 marca 2011 roku. Stosownie do treści art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. W przypadku pozwanego J. S. Sąd Rejonowy uznał, iż odsetki należy liczyć od dnia następującego po dniu doręczenia pozwanemu nakazu zapłaty (doręczenie w dniu 15 czerwca 2012 roku – odsetki liczone od dnia 16 czerwca 2012 roku). W pozostałym zakresie oddalił powództwo w stosunku do pozwanego J. S.. Zarzut z art. 475 § 1 k.c. (norma ta stanowi, że jeżeli świadczenie stało się niemożliwe skutkiem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi, zobowiązanie wygasa) Sąd Rejonowy ocenił jako niezasadny. Pozwani powołali się na niemożliwość wykonania zobowiązania w zakresie do nich należącego z przyczyn od nich niezależnych. Nie wykazali jednak oni tych okoliczności. Zdaniem Sądu brak jest podstaw, aby to wierzyciel wykazywał, że takie przyczyny nie zaistniały. Strony nie wykazały nawet, że przedmiotowa budowa nie została ukończona, co ich zdaniem uniemożliwia pobór paliwa gazowego (tak na przykład Agnieszka Rzetecka – Gil Lex wersja elektroniczna komentarz do art. 475 k.c.). Pozwani byli pouczeni o treści art. 232 k.p.c. i art. 6 k.c. (karta 60 i 62 oraz wraz z nakazem zapłaty przedstawionym na rozprawie przewodniczącemu). W zakresie wyrażenia woli na zawarcie umowy przez oboje pozwany na uwadze mieć należy treść art. 60 kodeksu cywilnego, zgodnie z którą zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, wola osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny, w tym również przez ujawnienie tej woli w postaci elektronicznej (oświadczenie woli). Oświadczenie woli należy pojmować jako zewnętrzny przejaw wewnętrznej decyzji (czyli powzięcia woli) wywołania określonych skutków prawnych. W świetle art. 60 k.c., przy uwzględnieniu treści art. 56 k.c., oświadczenie woli można również określić jako zachowanie podmiotu prawa cywilnego, z którego wynika - w kontekście towarzyszących mu okoliczności, zasad współżycia społecznego oraz ustalonych zwyczajów - wola (zamiar) dokonania określonej czynności prawnej (Komentarz Lex wersja elektroniczna do art. 60 k.c. Andrzej Janik). Fakt zawarcia umowy przez oboje pozwanych wynika z twierdzeń podniesionych w sprzeczności od nakazu zapłaty, jak również z faktu podpisania przez strony nie tylko umowy, ale również aneksów od umowy. W zakresie zarzutu nierównego traktowania podmiotów zawierających umowy podobne, żadnych dowodów ani wniosków dowodowych pozwani nie przedstawili. Wyłącznie twierdzili, że pewne osoby zawierają z powodem „korzystniejsze: umowy, przy czym nie zaoferowali żadnego materiału dowodowego do zweryfikowania tego twierdzenia. O kosztach Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. Na koszty od nich zasądzone składa się opłata od pozwu 30 złotych, opłata od pełnomocnictwa 17 złotych, oraz wynagrodzenie pełnomocnika powoda – radcy prawnego w kwocie 180 złotych – stosownie do treści § 2 ust. 1 i 2, § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Apelację od powyższego wyroku wniosła strona pozwana, zaskarżając go w całości. Strona skarżąca orzeczeniu temu zarzuciła: naruszenie prawa materialnego art. 199 k.c. i art. 58 k.c. poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, polegające na przyjęciu, że nie podpisana przez pozwanego J. S. jako drugiego współwłaściciela nieruchomości umowa o przyłączenie do sieci gazowej jako czynność prawna z mocy prawa dotknięta wadą nieważności jest podstawą istnienia ważnego zobowiązania; sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że pozwani podpisując aneks do uprzednio nie podpisanej przez pozwanego J. S. jako drugiego współwłaściciela nieruchomości i przez to z mocy prawa dotkniętej wadą nieważności umowy o przyłączenie do sieci gazowej konkludentnie dokonali sanacji tej umowy. Wskazując na powyższe zarzuty strona skarżąca wniosła o: zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez oddalenie powództwa, względnie: uchylene zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpatrzenia; zasądzenie od powódki na rzecz pozwanych kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja strony pozwanej okazała się bezzasadna. Zaskarżony wyrok jest trafny i brak jest podstaw do jego podważenia. Na wstępie wskazać należy, iż Sąd Okręgowy w całości podzielił ustalenia faktyczne, czyniąc je

jednocześnie podstawą swojego rozstrzygnięcia. Sąd pierwszej instancji, w wyniku prawidłowo przeprowadzonego postępowania dowodowego, ustalił wszystkie istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności, które znajdowały odzwierciedlenie w całości kształcie zaoferowanego materiału dowodowego. Sąd pierwszej instancji uwzględnił wszystkie dowody zawnioskowane przez strony procesowe oraz logicznie i przekonująco je przeanalizował i ocenił. Dał temu wyraz w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, którego wywody prawne są trafne i wyczerpujące. W apelacji pozwani ograniczyli się do powtórzenia argumentów prezentowanych w postępowaniu pierwszoinstancyjnym. W ocenie Sądu Okręgowego rozważania prawne Sądu Rejonowego dotyczące zapłaty kary umownej oraz ważności zawartej umowy o przyłączenie do sieci gazowej są prawidłowe i dlatego zasługują na pełną akceptację. Zarzuty zawarte w apelacji nie mogły podważyć niewadliwych ustaleń Sądu. Sąd Rejonowy słusznie wskazał, że pomimo, iż umowa o przyłączenie do sieci gazowej została podpisana tylko przez E. S., to aneksy do tej umowy zostały podpisane również przez J. S.. Z aneksów tych wynika w sposób jednoznaczny, iż dotyczą one konkretnej umowy, której jako strony wskazano J. S. i E. S.. Nawet zatem jeśli obie strony nie podpisały umowy głównej, podpisując aneksy do tej umowy wyrazili w sposób oczywisty zgodę na zawarcie umowy głównej. Ponadto w sprzecznie od nakazu zapłaty żaden z małżonków nie powoływał się na nieznaną treść umowy. Nakazowi zapłaty zarzucono jedynie przedwczesność. Nie kwestionowano w nim zarówno obowiązków, jak i praw wynikających z umowy. Słusznie zauważył Sąd pierwszej instancji, że w zakresie wyrażenia woli na zawarcie umowy przez oboje pozwanych należało mieć na uwadze treść art. 60 kc, zgodnie z którym przy uwzględnieniu treści art. 56 k.c., oświadczenie woli można również określić jako zachowanie podmiotu prawa cywilnego, z którego wynika - w kontekście towarzyszących mu okoliczności, zasad współżycia społecznego oraz ustalonych zwyczajów - wola (zamiar) dokonania określonej czynności prawnej (S. Szer, Prawo cywilne. Część ogólna, Warszawa 1967, post. SN z dnia 1 czerwca 1964 r., III CR 27/64, OSNC 1965, nr 3, poz. 45; wyr. SN z dnia 10 marca 2004 r., IV CK 95/03, Lex nr 84431; wyr. NSA w Warszawie z dnia 9 lutego 2005 r., GSK 1424/04). Tym samym art. 60 k.c. ustanawia zasadę swobody formy (sposobu) oświadczenia woli (wyr. SN z dnia 20 kwietnia 2011 r., I CSK 391/10, Lex nr 936480). Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 stycznia 1970 r. stwierdził, że oświadczenie woli może być złożone przez każde zachowanie się ujawniające wolę w sposób dostateczny, jeżeli ustawa nie przewiduje dalej idących wymagań. Stanowisko to zostało potwierdzone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 23 lipca 2008 r., III CSK 87/08. Określone zachowanie podmiotu prawa cywilnego może być uznane za oświadczenie woli, jeżeli: 1) wyraża wolę wywołania określonego skutku prawnego (wyr. SN z dnia 3 grudnia 2009 r., II CSK 550/09, Lex nr 577690; wyr. SN z dnia 14 stycznia 2011 r., II PK 157/10, Lex nr 784922); 2) jest wolne od przymusu fizycznego lub innych okoliczności wyłączających świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli; 3) jest na tyle zrozumiałe, aby przynajmniej w drodze wykładni można było ustalić jego sens (A. Wolter, J. Ignatowicz, K. Stefaniuk, Prawo cywilne, 1998, wyr. SA w Katowicach z dnia 11 października 1996 r., I ACr 522/96, Pr. Gosp. 1997, nr 11). Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należało przyjąć, iż J. S. złożył skuteczne oświadczenie woli w zakresie zawarcia umowy przyłączenia się do sieci gazowej. Słusznie zauważył Sąd pierwszej instancji, że fakt zawarcia umowy przez oboje pozwanych wynika z twierdzeń podniesionych w sprzecznie od nakazu zapłaty, jak również z faktu podpisania przez strony nie tylko umowy, ale również aneksów do umowy. Pozwani powołali się na niemożność wykonania zobowiązania w zakresie do nich należącym z przyczyn od nich niezależnych. Jednakże nie przedstawili żadnych dowodów potwierdzających, że przedmiotowa budowa nie została zakończona, co zdaniem pozwanych uniemożliwiło pobór gazu. Zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 29 września 2010 r. wierzyciel nie musi wykazywać, że niedotrzymanie terminu spełnienia świadczenia jest spowodowane okolicznościami, za które dłużnik odpowiada. To dłużnika chcącego uwolnić się od skutków zwłoki, obarcza ciężar udowodnienia, że opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które odpowiedzialności nie ponosi. Dla dopełnienia niniejszych rozważań wypada odnotować, że w ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie znajduje zastosowanie art. 30 k.r.o. Ustawodawca wprowadził w art. 30 k.r.o. odpowiedzialność solidarną za zobowiązania zaciągnięte przez jednego z małżonków w sprawach wynikających z zaspokajania zwykłych potrzeb rodziny. Odpowiedzialność solidarna po stronie dłużników oznacza, że wierzyciel może żądać całości lub części świadczenia od wszystkich dłużników łącznie, od kilku z nich lub od każdego z osobna, a zaspokojenie wierzyciela przez któregokolwiek z dłużników zwalnia pozostałych (art. 366 § 1 k.c.). Wierzyciel może zaspokoić się ze wszystkich majątków małżonków, czyli w ustroju wspólności majątkowej z majątku wspólnego, majątku osobistego żony oraz majątku osobistego męża. Odpowiedzialność solidarna dotyczy wyłącznie zobowiązań zaciągniętych przez jednego z małżonków "w sprawach wynikających z zaspokajania zwykłych potrzeb rodziny". Z

powództwem zawierającym żądanie zasądzenia świadczenia wierzyciel może wystąpić przeciwko obojgu małżonkom, małżonkowi będącemu stroną umowy albo drugiemu małżonkowi. Interesy wierzyciela najlepiej chroni wytoczenie powództwa przeciwko obojgu małżonkom i uzyskanie przeciwko nim wyroku zasądającego i klauzuli wykonalności, ponieważ tylko w takiej sytuacji egzekucja może zostać skierowana zarówno do majątku wspólnego małżonków, jak i do ich majątków osobistych. Nie budzi wątpliwości, że odpowiedzialność z art. 30 k.r.o. ma charakter wyjątkowy, a zatem, zgodnie z regułą *exceptiones non sunt extendendae*, przepisy art. 30 k.r.o. wymagają wykładni ścisłej. Przepis art. 30 § 1 k.r.o. odnosi się wyłącznie do zobowiązań, których źródłem jest umowa. Nie ma zatem zastosowania wobec zobowiązań deliktowych (wyrok SA w Warszawie z dnia 20 stycznia 1998 r., I ACa 1024/97, LEX nr 34843). Najczęściej będą to umowy wzajemne, np. umowa sprzedaży, najmu, umowa o dzieło, ale może być to także np. umowa pożyczki zawarta w celu pozyskania środków pieniężnych lub rzeczy zamiennych pozwalających na zaspokojenie zwykłych potrzeb rodziny. Przepisy art. 30 k.r.o. mają charakter bezwzględnie obowiązujący (*ius cogens*), co oznacza, że nie mogą zostać wyłączone w drodze umowy małżonków (uchwała SN z dnia 11 października 1995 r., III CZP 137/95, LEX nr 9255). Doktryna do „zwykłych potrzeb rodziny” zalicza: „przeciętne, potrzeby w zakresie mieszkania, energii elektrycznej, ogrzewania, żywności, odzieży, ochrony zdrowia, nieluksusowych rozrywek, wypoczynku, wychowania dzieci”. Katalog potrzeb powinien zostać poszerzony odpowiednio do zmieniających się warunków gospodarczych, obejmując takie dobra, jak lodówka, pralka, telewizor. W wyroku z dnia 22 września 1966 r., I CR 544/66, LEX nr 4578, SN podkreślił, że: „Przez zobowiązania zaciągnięte w sprawach wynikających z zaspokojenia zwykłych potrzeb rodziny (art. 30 § 1 k.r.o.) należy rozumieć tylko te zobowiązania, które odnoszą się do normalnych, codziennych potrzeb rodziny. Odpowiedzialność solidarną ponoszą małżonkowie za żywność, energię elektryczną czy też czynsz”. Zobowiązania zaciągnięte w sprawach wynikających z zaspokojenia zwykłych potrzeb rodziny to - ogólnie mówiąc - nie tylko potrzeby niezbędne (wymagające bezwzględnego zaspokojenia), ale także bieżące, codzienne potrzeby, które są usprawiedliwione, normalne i dotyczą zapewnienia rodzinie wyżywienia, ubrania, mieszkania, ochrony zdrowia, rozwoju duchowego i kulturalnego oraz wychowania dzieci. Zaspokojeniu zwykłych potrzeb służą w szczególności: zakupy żywności, odzieży, drobnych przedmiotów urządzenia domowego, środków czystości, pomocy szkolnych, a także wydatki ponoszone w związku z zajmowaniem mieszkania, korzystaniem z energii elektrycznej, gazu i wody, bieżącą konserwacją mieszkania i naprawą urządzeń domowych, jak również wydatki na leczenie, zakup pomocy szkolnych, prasy, opłatę abonamentu radiowego i telewizyjnego itp. (Marek Sychowicz Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz; Warszawa 2009 Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis (wydanie IV). Zakres zastosowania art. 30 § 1 k.r.o. obejmuje więc m.in. opłacanie należności związanych z korzystaniem z mieszkania, wydatki na naprawę urządzeń domowych, zakup żywności, ubrań, środków czystości, prasy, książek, biletów komunikacji miejskiej, zabawek dla dzieci, pomocy szkolnych, opłacanie chesnego z tytułu nauki dziecka, wydatki na leczenie członków rodziny. Jeżeli chodzi o nabywanie przedmiotów urządzenia domowego, to - zgodnie z tradycyjnym poglądem - zaspokajaniu zwykłych potrzeb rodziny służy nabywanie tylko drobnych przedmiotów należących do tej kategorii. Należy jednak uznać, że w dzisiejszych czasach zwykłe potrzeby rodziny zaspokajają również nabycie przedmiotów stanowiących wyposażenie gospodarstwa domowego, takich jak np. pralka automatyczna, lodówka, telewizor. W orzeczeniu z dnia 29 października 1955 r., II CR 633/54, OSNCK 1956, nr 4, poz. 102, Sąd Najwyższy uznał, że zobowiązania wynikające z zawartej przez jednego z małżonków umowy najmu lokalu mieszkalnego (także najmu wynikającego z przydziału), przeznaczonego na zamieszkanie małżonków, są zobowiązaniami w zwykłych sprawach rodziny, za które małżonkowie ponoszą solidarną odpowiedzialność z mocy art. 20 § 1 k.r. Warto dodać, że ustalając znaczenie pojęcia "zwykłe potrzeby rodziny", należy brać pod uwagę zarówno to, jakie potrzeby można uznać za zwykłe potrzeby przeciętnej, normalnie funkcjonującej rodziny, jak i sytuację konkretnej rodziny (S. Grzybowski, Prawo rodzinne oraz J. Winiarz, Prawo rodzinne). Dla ustalenia znaczenia pojęcia istotne są więc dwa kryteria: kryterium obiektywne wskazujące, jakiego rodzaju potrzeby, biorąc pod uwagę aktualną sytuację całego społeczeństwa, uznaje się za zwykłe potrzeby rodziny, oraz kryterium subiektywne, tj. sytuacja społeczna danej rodziny, a w szczególności przyjęty w niej poziom życia, stopień zamożności, wykształcenie, stan zdrowia. Z treści art. 30 § 1 k.r.o. nie wynika, aby przesłanką jego zastosowania była okoliczność, że zaciągnięcie przez małżonka wskazanego w nim zobowiązania doprowadziło do zaspokojenia danej zwykłej potrzeby rodziny. Przewidziana w art. 30 § 1 k.r.o. solidarna odpowiedzialność małżonków chroni interes wierzyciela. Wzmocnienie pozycji wierzyciela służy jednak również interesowi rodziny i polega na ułatwieniu małżonkom zaciągania kredytu na zaspokajanie jej zwykłych potrzeb (J. Ciszewski, Obowiązek małżonków, S. Grzybowski, System Prawa Rodzinnego i Opiekuńczego, T. Smoczyński (w:) System Prawa Prywatnego, t. 11). Na

podstawie art. 30 § 1 k.r.o. małżonkowie odpowiadają solidarnie również za szkodę wynikłą z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania zaciągniętego przez jednego z nich w sprawach wynikających z zaspokajania zwykłych potrzeb rodziny (T. Smoczyński (w:) System Prawa Prywatnego, t. 11). Mając na uwadze powyższe wywody nie ulega wątpliwości, iż zawarcie umowy przyłączenia do sieci gazowej podobnie jak umowa najmu mieszkania jest to zobowiązanie służące zaspokojeniu zwykłych potrzeb rodziny. Umowa zawarta pomiędzy stronami jest ważna, a więc roszczenie powoda o zapłatę kary umownej jest w pełni zasadne. Nie budziło wątpliwości Sądu Okręgowego, że konsumenci mieli wpływ na treść postanowienia dotyczącego zapłaty kary umownej, a zatem należało uznać, że było ono z nimi uzgadniane indywidualnie. Strona powodowa naliczyła pozwanym na podstawie par. 4 ust. 1 umowy z dnia 14 października 2009 roku karę umowną w wysokości 735, 50 złotych za opóźnienie w wykonaniu zobowiązania. O zakresie zastosowania kar umownych rozstrzyga treść dokonanego przez strony zastrzeżenia. Zarówno samo zastrzeżenie kary umownej, jak i szczegółowe jej uregulowania zależą od umownego uznania i ułożenia przez strony w ramach swobody umów ustanowionej w art. 353⁽¹⁾ k.c. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2011 r., I CSK 315/10, Lex nr 784898). W § 4 ust. 1 umowy strony zastrzegły karę umowną, którą zapłacić miał powód w przypadku niedotrzymania terminu przyłączenia z przyczyn zależnych od powoda albo pozwany w związku z niedotrzymaniem terminu wykonania zobowiązania, w wysokości opłaty 0,5 % przyłączenia za każdy dzień opóźnienia, łącznie jednak nie więcej niż 50% tej opłaty. W ocenie Sądu odwoławcze zawarte w umowie postanowienia dotyczące zapłaty kary umownej nie budzą zastrzeżeń w ujęciu postanowień niedozwolonych. Aby uznać dane postanowienie umowne za niedozwolone, muszą być spełnione następujące przesłanki: 1) postanowienie nie zostało uzgodnione indywidualnie, nie podlegało negocjacjom, 2) ukształtowane w ten sposób prawa i obowiązki konsumenta pozostają w sprzeczności z dobrymi obyczajami, 3) ukształtowane w ten sposób prawa i obowiązki rażąco naruszają interesy konsumenta, 4) postanowienie umowy nie dotyczy sformułowanych w sposób jednoznaczny głównych świadczeń stron, w tym ceny lub wynagrodzenia. Powyższe przesłanki muszą wystąpić łącznie, aby można było stwierdzić abuzywność danego postanowienia, co w przedmiotowej sprawie nie miało miejsca. Termin wykonania zobowiązania pierwotnie określony na 30 kwietnia 2010r. był przedłużany do 31 maja 2010r. Ostatecznie oznaczony został na dzień 14 sierpnia 2010. Jednakże pozwani tego terminu nie zachowali. W tym stanie rzeczy oraz wobec tego, iż za dopuszczalne należy uznać zastrzeżenie kary umownej za nieterminowe wykonanie zobowiązania (wyrok SN z 2011-03-25, IV CSK 401/10, LEX nr 1108517, wyrok SN z 2012-05-24, V CSK 260/11, G. Prawna 2012/101/1), a ponadto kara umowna należy się wierzycielowi w razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niezależnie od tego, w jakiej wysokości doznał on szkody na skutek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania i wierzyciel nie musi udowodnić tej szkody żądając kary umownej (art. 484 § 1 k.c.), uwzględnienie roszczenia co do kwoty 735, 50 zł znajdowało podstawę prawną w art. 483 § 1 k.c.

Mając zatem powyższe rozważania na uwadze, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację. O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 6 pkt 2 i § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu ustalając je na poziomie stawki minimalnej.